

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 1

1-) Metinde, beden hücrelerinden bütün kâinata kadar görülen ortak özellik nedir? (11 kelime)

Her seviyede

2-) Hücrelerdeki tedbirin bir emir ve kanuna bağlanması neyi ifade eder? (14 kelime)

Bu işleyişin rastgele

3-) Hücrelerdeki düzenin bedenle bağlantısı nasıl kuruluyor? (12 kelime)

Bedenin genel ihtiyaçlarını

4-) Âlemin bütünü hangi benzetmelerle açıklanır? (11 kelime)

Düzenli bir

5-) Âlemin bir memleket, şehir ve saraya benzetilmesi hangi yönü öne çıkarır? (11 kelime)

Bir merkezden

6-) Parçaya göre şirk neden mantıken mümkün görülmez? (14 kelime)

Çünkü en küçük

7-) İnsanın yüzündeki ayırt edici şeklin göklerin yaratılmasıyla ilişkilendirilmesi neyi anlatır? (15 kelime)

Küçükte görülen ince

8-) Metindeki delillere göre Allah'ın hangi sıfatları öne çıkmaktadır? (14 kelime)

Yaratıcılığı, her şeye

9-) Verilen ayetler bu parçanın sonucunda hangi hakikati toparlar? (14 kelime)

Her şeyin yaratıcısının

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 2

1-) Parçada ilk olarak hangi gözlem yapılır? (13 kelime)

Varlığın en küçük

2-) Hücrelerin yönetiminde “tedbir” denmesi neye işaret eder? (13 kelime)

Orada ölçü, plan

3-) İhtiyaç anı için biriktirme fikri neden delil olarak görülüyor? (14 kelime)

Çünkü geleceği hesaba

4-) Hayvanlardaki düzen hangi yönden diğerlerinden ayrılarak anlatılır? (10 kelime)

Onlarda özellikle

5-) Âlem neden bir saraya benzetiliyor? (11 kelime)

Çünkü her

6-) Parçada tevhid delili yalnız büyüklükten mi çıkarılıyor? (13 kelime)

Hayır, hem küçüklükteki

7-) Bir zerre üzerinde gerçek anlamda rububiyet sahibi olmak neden bütün yıldızlara sahip olmayı gerektirir? (18 kelime)

Çünkü en küçük unsur

8-) Ayetlerin kâinatta büyük harflerle yazılı görülmesi mecazen ne anlatır? (13 kelime)

Evrenin her tarafının

9-) “Akıl gözüyle görmek” ifadesi burada nasıl anlaşılmalıdır? (13 kelime)

Duyu ile görülen

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 3

1-) Metinde kâinatı inceleme hangi basamaktan hangi basamağa doğru ilerliyor? (12 kelime)

En küçük canlı

2-) Hücrelerin işleyişi neden sıradan bir biyolojik olay olarak görülmez? (15 kelime)

Çünkü onların içinde

3-) Kâinatın büyük parçalarına bakıldığında hangi iki temel özellik öne çıkarılır? (10 kelime)

Büyük hedeflere

4-) Büyük kozmik unsurların belli gayeler için yönetilmesi hangi anlayışı reddeder? (8 kelime)

Başsız, amaçsız

5-) “Muntazam memleket” benzetmesi hangi fikri destekler? (10 kelime)

Merkezi bir

6-) Bir zerre ile yıldızlar arasında nasıl bir ilişki kuruluyor? (18 kelime)

En küçük varlığın yönetimi

7-) İnsan simasının göklerle beraber anılması neden dikkat çekicidir? (15 kelime)

Çünkü insan yüzündeki

8-) Gökleri yaratamayanın insan simasını yapamayacağı sonucu hangi mantığa dayanır? (13 kelime)

Cüz’î görünen bir

9-) Son cümlede görmeyen kimse hakkında kullanılan sert ifadelerin amacı nedir? (20 kelime)

Bu kadar açık delillere rağmen

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 4

1-) Parçada düzen ve hikmetin görüldüğü alanlar hangi sıra ile zikredilir? (11 kelime)

Hücreler, bitkiler,

2-) Hücreler için kullanılan örnekler hangi ana sonuca götürür? (14 kelime)

En küçük canlı

3-) Bitkilerde görülen düzen hangi kavramla özetlenebilir? (5 kelime)

Hikmetli

4-) Kâinatın erkânında görülen “tedvir ve tenvir” ifadesinden ne anlaşılır? (11 kelime)

Büyük unsurların

5-) Âlemin bir şehir veya saray gibi görülmesi hangi tür okumadır? (10 kelime)

Kâinatı anlamlı,

6-) Metne göre varlıkların birbirine bağlı olması tevhid açısından neyi ispatlar? (14 kelime)

Parçalara ayrı ayrı

7-) İnsan yüzündeki ayırt edici sanat neden semavî kudretle ilişkilendirilir? (12 kelime)

Çünkü böylesi ince

8-) Bu özel yüz çizgisini yapmakla gökleri yaratmak arasında nasıl bir bağ kuruluyor? (13 kelime)

İkisi de aynı

9-) Bu parçanın ana fikri nedir? (15 kelime)

Kâinattaki bütüncül düzen,

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 5

1-) Bu parçada kâinat hakkında yapılan temel tespit nedir? (12 kelime)

Kâinatın her katmanında

2-) Bitkiler ve hayvanlar için nasıl bir terbiyeden söz edilir? (13 kelime)

Bitkilerde hikmete uygun

3-) Nebatat ve hayvanat örnekleri birlikte düşünüldüğünde ne anlaşılır? (13 kelime)

Canlıların farklı türlerinde

4-) Kâinatın büyük bölümlerine bakıldığında görülen düzen neden önemlidir? (9 kelime)

Çünkü bu

5-) Metne göre neden zerre kadar ortaklık kabul edilmez? (16 kelime)

Çünkü varlıklar arasında öyle

6-) Yıldızları yönetemeyen birinin zerreye söz geçirememesi ne tür bir akıl yürütmedir? (10 kelime)

Küçükteki düzenin

7-) İnsan yüzündeki ayırıcı nakşın özel olarak anılması neyi gösterir? (11 kelime)

Yaratılıştta hem

8-) Kâinatın “büyük bir pencere” olarak sunulması ne anlama gelir? (15 kelime)

Kâinatın, Allah'ın varlığını,

9-) Parçanın sonunda inkâr eden kişi hakkında söylenenler, okuyucu üzerinde nasıl bir etki amaçlar? (14 kelime)

Uyarıcı ve sarsıcı

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 6

1-) Metin, kâinatı anlamada hangi yöntemi kullanıyor? (14 kelime)

Küçükten büyüğe doğru

2-) Midede besinin saklanması ile hücrelerdeki tasarruf arasında nasıl bir benzerlik kuruluyor? (12 kelime)

Her ikisinde de

3-) Bitkilerdeki terbiye ile hayvanlardaki iâşe arasındaki fark nedir? (15 kelime)

Birinde yetiştirme ve

4-) Kâinatın büyük unsurlarındaki yönetim hangi özellikleriyle tanıtılır? (9 kelime)

Görkemli, hedefe

5-) Âlemin bütününe bakınca hangi sonuç elde edilir? (10 kelime)

Tümünün yüksek

6-) Bir zerreye rububiyet için bütün yıldızlara sahip olma şartı hangi düşünceyi çürütür? (8 kelime)

Kâinatın farklı

7-) İnsanın yüzündeki farklılıklar neden sıradan sayılmaz? (14 kelime)

Çünkü her bir

8-) Verilen ayetlerin “kâinat sayfelerinde yazılı” denmesi nasıl anlaşılmalıdır? (14 kelime)

Kâinattaki düzenin, bu

9-) Metnin genel üslubu nasihat açısından nasıl değerlendirilebilir? (14 kelime)

Delil getirip ardından

CEVAP ANAHTARI

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 1 -

CEVAPLAR

1-) Metinde, beden hücrelerinden bütün kâinata kadar görülen ortak özellik nedir?

Her seviyede hikmetli bir düzen ve ölçülü bir idare bulunduğu vurgulanır.

2-) Hücrelerdeki tedbirin bir emir ve kanuna bağlanması neyi ifade eder?

Bu işleyişin rastgele değil, iradeli ve düzen kurucu bir yönetim altında olduğunu ifade eder.

3-) Hücrelerdeki düzenin bedenle bağlantısı nasıl kuruluyor?

Bedenin genel ihtiyaçlarını karşılayan düzenin küçük parçalarda da benzer şekilde sürdüğü belirtiliyor.

4-) Âlemin bütünü hangi benzetmelerle açıklanır?

Düzenli bir ülke, bir şehir ve bir saray gibi tasvir edilir.

5-) Âlemin bir memleket, şehir ve saraya benzetilmesi hangi yönü öne çıkarır?

Bir merkezden yürütülen düzen, amaçlı yerleşim ve uyum fikrini öne çıkarır.

6-) Parçaya göre şirk neden mantıken mümkün görülmez?

Çünkü en küçük varlık bile bütün kâinatla ilişkili olduğundan, çoklu ilah anlayışı düzeni açıklayamaz.

7-) İnsanın yüzündeki ayırt edici şeklin göklerin yaratılmasıyla ilişkilendirilmesi neyi anlatır?

Küçükte görülen ince sanat ile büyüğe hükmeden kudretin aynı olduğunu, yani yaratıcının tek olduğunu anlatır.

8-) Metindeki delillere göre Allah'ın hangi sıfatları öne çıkmaktadır?

Yaratıcılığı, her şeye gücünün yetmesi ve her şeyi idare eden vekil oluşu öne çıkar.

9-) Verilen ayetler bu parçanın sonucunda hangi hakikati toparlar?

Her şeyin yaratıcısının Allah olduğu ve göklerin yerin anahtarlarının O'nun elinde bulunduğu hakikatini toparlar.

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 2 -

CEVAPLAR

1-) Parçada ilk olarak hangi gözlem yapılır?

Varlığın en küçük kısmından en geniş alanına kadar planlı bir düzen bulunduğu gözlemlenir.

2-) Hücrelerin yönetiminde “tedbir” denmesi neye işaret eder?

Orada ölçü, plan ve ihtiyaç hesabına göre işleyen bir düzen bulunduğu işaret eder.

3-) İhtiyaç anı için biriktirme fikri neden delil olarak görülüyor?

Çünkü geleceği hesaba katan böyle bir düzen, ilim ve hikmet sahibi bir iradeyi düşündürür.

4-) Hayvanlardaki düzen hangi yönden diğerlerinden ayrılarak anlatılır?

Onlarda özellikle ikram edici bir besleme ve bakım öne çıkarılır.

5-) Âlem neden bir saraya benzetiliyor?

Çünkü her tarafında amaçlı yerleştirme, düzen ve yüksek hikmetler bulunduğu düşünülüyor.

6-) Parçada tevhid delili yalnız büyüklükten mi çıkarılıyor?

Hayır, hem küçüklükteki ince düzen hem de büyüklükteki kuşatıcı nizam birlikte delil yapılıyor.

7-) Bir zerre üzerinde gerçek anlamda rububiyet sahibi olmak neden bütün yıldızlara sahip olmayı gerektirir?

Çünkü en küçük unsur bile evrenin tamamıyla anlamlı bağlar içindedir ve bu bağları kurup sürdürmek bütüncül hâkimiyet ister.

8-) Ayetlerin kâinatta büyük harflerle yazılı görülmesi mecazen ne anlatır?

Evrenin her tarafının Allah'ın yaratıcı ve hâkim olduğunu açık delillerle ilan ettiğini anlatır.

9-) “Akıl gözüyle görmek” ifadesi burada nasıl anlaşılmalıdır?

Duyu ile görülen düzenlerden düşünce yoluyla Allah'ın varlığına ve birliğine ulaşmak olarak anlaşılmalıdır.

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 3 -

CEVAPLAR

- 1-) Metinde kâinatı inceleme hangi basamaktan hangi basamağa doğru ilerliyor?
En küçük canlı yapıdan başlayıp bütün âleme kadar yükselen bir inceleme yapılıyor.
- 2-) Hücrelerin işleyişi neden sıradan bir biyolojik olay olarak görülmez?
Çünkü onların içinde ihtiyaçları bilen ve ona göre tasarruf eden bir yönetim bulunduğu ifade edilir.
- 3-) Kâinatın büyük parçalarına bakıldığında hangi iki temel özellik öne çıkarılır?
Büyük hedeflere yönelik heybetli bir sevk ve aydınlatma dikkat çekmektedir.
- 4-) Büyük kozmik unsurların belli gayeler için yönetilmesi hangi anlayışı reddeder?
Başsız, amaçsız ve tesadüfî bir evren anlayışını reddeder.
- 5-) “Muntazam memleket” benzetmesi hangi fikri destekler?
Merkezi bir idare, uyumlu işleyiş ve belirli amaçlar fikrini destekler.
- 6-) Bir zerre ile yıldızlar arasında nasıl bir ilişki kuruluyor?
En küçük varlığın yönetimi bile bütün kâinatla bağlantılı görülür; bu yüzden parça üzerinde tam tasarruf, bütüne hâkimiyeti gerektirir.
- 7-) İnsan simasının göklerle beraber anılması neden dikkat çekicidir?
Çünkü insan yüzündeki ince farklılık ile göklerdeki büyük yaratışın aynı kudret tarafından yapılması gerektiği gösterilir.
- 8-) Gökleri yaratamayanın insan simasını yapamayacağı sonucu hangi mantığa dayanır?
Cüz’î görünen bir işin bile küllî kudret ve kuşatıcı ilim gerektirdiği mantığına dayanır.
- 9-) Son cümlede görmeyen kimse hakkında kullanılan sert ifadelerin amacı nedir?
Bu kadar açık delillere rağmen hakikati inkâr etmenin akıl, kalp ve insanlık bakımından büyük bir gaflet olduğunu sarsıcı biçimde anlatmaktır.

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 4 -

CEVAPLAR

1-) Parçada düzen ve hikmetin görüldüğü alanlar hangi sıra ile zikredilir?

Hücreler, bitkiler, hayvanlar, kâinatın büyük unsurları ve ardından âlemin bütünü zikredilir.

2-) Hücreler için kullanılan örnekler hangi ana sonuca götürür?

En küçük canlı birimlerde bile bilinçli bir plan ve koruyucu tedbir bulunduğu sonucuna götürür.

3-) Bitkilerde görülen düzen hangi kavramla özetlenebilir?

Hikmetli yetiştirme ve ölçülü sevk.

4-) Kâinatın erkânında görülen “tedvir ve tenvir” ifadesinden ne anlaşılır?

Büyük unsurların hem yönlendirildiği hem de yerli yerince işlev gördüğü anlaşılır.

5-) Âlemin bir şehir veya saray gibi görülmesi hangi tür okumadır?

Kâinatı anlamlı, düzenli ve maksatlı bir eser olarak okuma biçimidir.

6-) Metne göre varlıkların birbirine bağlı olması tevhid açısından neyi ispatlar?

Parçalara ayrı ayrı bağımsız ilahlar nisbet edilemeyeceğini, tek bir Rabbin hükmünün geçerli olduğunu ispatlar.

7-) İnsan yüzündeki ayırt edici sanat neden semavî kudretle ilişkilendirilir?

Çünkü böylesi ince bir şekillendirme, sınırsız ve kuşatıcı bir yaratma gücünü gerektirir.

8-) Bu özel yüz çizgisini yapmakla gökleri yaratmak arasında nasıl bir bağ kuruluyor?

İkisi de aynı sınırsız kudretin işi olarak görülüyor; biri olmadan öteki tam açıklanamaz.

9-) Bu parçanın ana fikri nedir?

Kâinattaki bütüncül düzen, hikmet ve karşılıklı bağlılık, her şeyi yaratan ve yöneten tek Allah'ı gösterir.

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 5 -

CEVAPLAR

1-) Bu parçada kâinat hakkında yapılan temel tespit nedir?

Kâinatın her katmanında ölçülü, maksatlı ve hikmetli bir düzen bulunduğu tespit edilir.

2-) Bitkiler ve hayvanlar için nasıl bir terbiyeden söz edilir?

Bitkilerde hikmete uygun bir yetiştirme, hayvanlarda ise cömertçe bir besleme ve koruma anlatılır.

3-) Nebatat ve hayvanat örnekleri birlikte düşünüldüğünde ne anlaşılır?

Canlıların farklı türlerinde bile ortak bir ilâhî terbiye ve rızık düzeni bulunduğu anlaşılır.

4-) Kâinatın büyük bölümlerine bakıldığında görülen düzen neden önemlidir?

Çünkü bu düzen, evrenin büyük hedefler doğrultusunda yönetildiğini gösterir.

5-) Metne göre neden zerre kadar ortaklık kabul edilmez?

Çünkü varlıklar arasında öyle derin bir bağlılık vardır ki, birini hakkıyla idare edenin hepsine hükmetmesi gerekir.

6-) Yıldızları yönetemeyen birinin zerreye söz geçirememesi ne tür bir akıl yürütmedir?

Küçükteki düzenin büyükten bağımsız olmayacağını gösteren bütünlük temelli bir çıkarımdır.

7-) İnsan yüzündeki ayırıcı nakşın özel olarak anılması neyi gösterir?

Yaratılıştta hem ince sanat hem de kişiye özel belirleme bulunduğunu gösterir.

8-) Kâinatın “büyük bir pencere” olarak sunulması ne anlama gelir?

Kâinatın, Allah’ın varlığını, birliğini ve her şey üzerindeki hâkimiyetini gösteren açık bir delil olması demektir.

9-) Parçanın sonunda inkâr eden kişi hakkında söylenenler, okuyucu üzerinde nasıl bir etki amaçlar?

Uyarıcı ve sarsıcı bir tesir oluşturarak kişiyi gafletten çıkarıp hakikati görmeye sevk etmeyi amaçlar.

lisans 33-soz-p46-28-pencere-kainat-capinda-hikmet-ve-tanzim-delili - Set 6 -

CEVAPLAR

1-) Metin, kâinatı anlamada hangi yöntemi kullanıyor?

Küçükten büyüğe doğru gözlem yapıp her seviyedeki düzeni tek bir yaratıcıya bağlama yöntemini kullanıyor.

2-) Midede besinin saklanması ile hücrelerdeki tasarruf arasında nasıl bir benzerlik kuruluyor?

Her ikisinde de ihtiyaç vakti için muhafaza ve yerinde kullanma bulunduğu söyleniyor.

3-) Bitkilerdeki terbiye ile hayvanlardaki iâşe arasındaki fark nedir?

Birinde yetiştirme ve geliştirme, diğesinde ise besleme ve geçindirme yönü daha belirgin biçimde öne çıkar.

4-) Kâinatın büyük unsurlarındaki yönetim hangi özellikleriyle tanıtılır?

Görkemli, hedefe dönük ve aydınlatıcı bir sevk ile tanıtılır.

5-) Âlemin bütününe bakınca hangi sonuç elde edilir?

Tümünün yüksek maksatlar için kurulmuş muntazam bir nizam taşıdığı anlaşılır.

6-) Bir zerreye rububiyet için bütün yıldızlara sahip olma şartı hangi düşünceyi çürütür?

Kâinatın farklı bölümlerinin ayrı güçlerce yönetildiği düşüncesini çürütür.

7-) İnsanın yüzündeki farklılıklar neden sıradan sayılmaz?

Çünkü her bir insanın simasında özel ve ayırt edici bir sanat bulunduğu kabul edilir.

8-) Verilen ayetlerin “kâinat sayfelerinde yazılı” denmesi nasıl anlaşılmalıdır?

Kâinattaki düzenin, bu ayetlerin bildirdiği hakikatleri açıkça gösteren canlı bir delil olması şeklinde anlaşılmalıdır.

9-) Metnin genel üslubu nasihat açısından nasıl değerlendirilebilir?

Delil getirip ardından sert bir ikazla kişiyi silkerek hakikate yönelten bir nasihat üslubu taşır.